

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216218027
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2216218027.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: Z. U. L., narodená XX.X.XXXX, B. U. L., narodená XX.X.XXXX, obe maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 41, Dunajská Streda, deti rodičov: matka S. F. X., narodená XX.XX.XXXX, bytom Y. utca X. X/a, D., právne zastúpená: JUDr. Sylvia Barciová, advokátka, so sídlom Komenského 6331/1F, Dunajská Streda, otec F. L., narodený X.X.XXXX, bytom J. XXX, právne zastúpený: JUDr. Albína Vágóová, advokátka, so sídlom Ružová 265, Dunajská Streda, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7P/81/2016-564 zo dňa 18.6.2020 vo výrokoch I., II., III., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. a v závislom výroku V. potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom č. k. 7P/81/2016-489 zo dňa 20.8.2019 súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov konania F. L., nar. X.X.IXXX a S. F. X., rod. X., nar. XX.XX.IXXX, uzavreté dňa 16.09.2006 na Matričnom úrade Dunajská Streda, zapísané v knihe manželstiev vo zväzku 24, ročník 2006 na strane 196 pod por. č. 85, rozviedol, výrokom II. maloleté deti L.: Z. U., nar. XX.XX.XXXX a B. U., nar. XX.XX.XXXX zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že deti budú každý páry týždeň u otca od piatku od 18,00 hod. do piatka nepárneho týždňa 18,00 hod. a u matky od piatku nepárneho týždňa od 18,00 hod. do párneho týždňa v piatku 18,00 hod. s tým, že deti prevezme otec pred bytom matky a matka pred bytom otca, s tým, že obaja rodičia budú zastupovať deti v bežných veciach a spravovať majetok maloletého, výrokom III. rozhodol, že obaja rodičia sú povinní pripraviť deti na styk v čase určenom a prevziať deti v čase určenom, výrokom IV. rozhodol, že výživné na maloleté deti neurčil, výrokom V. rozhodol, že maloleté deti budú mať trvalé bydlisko J. č. XXX a výrokom VI. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením č. k. 24CoP/76/2019-507 zo dňa 12.2.2020 v dôsledku podania odvolania matky proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016-489 zo dňa 20.8.2019 vo výrokoch II., IV. a V. uvedený rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III., IV., V. a VI. zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie nepreskúmateľnosť uvedeného rozsudku v napadnutých výrokoch, keďže argumenty súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov neboli presvedčivé a súd prvej inštancie v časti úpravy výkonu

rodičovských práv a povinností k maloletým deťom rozhodol v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016-489 zo dňa 20.8.2019 vo výrokoch II., III., IV., V. a VI. zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku) s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne vyhodnotiť výsledky vykonaného dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach, vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

3. Súd prvej inštancie po čiastočnom zrušení a vrátení mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolacím súdom opäť vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7P/81/2016-564 zo dňa 18.6.2020, ktorým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. malol. deti L.: Z. U., nar. XX.XX.XXXX a B. U., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvede zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení deti zastupovať a spravovať ich majetok, výrokom II. rozhodol, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý nepárny týždeň tak, že otec si vyzdvihne deti vo štvrtok večer o 17:00 hod. pred bytom matky s tým, že otec je povinný deti odovzdať matke v sobotu večer o 18:00 hod. pred bytom matky a každý párny týždeň v mesiaci od nedele 9:00 hod. do pondelka 18:00 hod. s tým, že deti prevezme a odovzdá pred bytom matky, výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. Z. U. L., nar. XX.XX.XXXX sumou 250,-€ mesačne a na výživu mal. B. U. L., nar. XX.XX.XXXX sumou 200,-€ mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu, výrokom IV. konanie o návrhu matky na nahradenie súhlasu druhého rodiča konanie zastavil a výrokom V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie vo vzťahu k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom tým, že všetky dôkazy smerovali k zvereniu maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Maloletá Z. U. sa jednoznačne vyjadrila, že chce byť s matkou, akceptuje zmenu školy napriek tomu, že by išlo o väčšiu zmenu, zmenu kolektívu, zmenu prostredia, stratu doterajších priateľov. Maloletá Z. U. si rozumie s matkou, je citlivejšia, ťažšie znáša príkazy zo strany otca. U maloletej Z. U. pretrvávajú adaptačné poruchy, je stresovaná, čo sa odráža aj na jej správaní sa, je viac uzavretá, rastie u nej nedôvera aj pre netaktné správanie sa priateľky otca, ako aj starých rodičov. Jej okolie okrem matky sa nevedelo stotožniť s jej postojom. Je chvályhodné, že otec už chápe a pripúšťa právo dieťaťa mať iný názor než on zastával, čo neznamena, že dieťa by sa odvrátilo od neho. Naopak, dieťa lásku otca nechce strátiť, len chce aby ju pochopil a počúval. Maloletá B. U. jasne naznačila veľmi dobrý súrodenecký vzťah medzi deťmi, maloletá B. U. sa bojí o svoju sestru a je smutná, keď sa Z. U. necíti dobre, tiež sa vyjadrila, že s matkou by chcela tráviť viac času, ale školu by nemenila. Obe maloleté deti zhodne konštatovali, že je pre nich striedavá starostlivosť na ťarchu, keď naďalej navštevujú školu v mieste bydliska otca, čo si vyžaduje skoršie vstávanie, ak ich vezie matka. Znalčkyňa navrhla maloleté deti zveriť matke, pričom rozšíriť primerane styk otca s maloletými deťmi aj cez týždeň, podľa dohody, keď by maloleté deti rovnako boli aspoň 4 dni u otca. Kolízny opatrovník bol názoru maloleté deti zveriť matke a určiť širší rozsah styku otcovi s prihliadnutím na názor maloletých detí, ktoré však okrem víkendov a prázdnin, neuvažovali o styku s otcom.

Ďalej súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletými deťmi, keď považoval za vhodné, aby maloleté deti boli každý týždeň s otcom v primeranom rozsahu, pričom čas styku od štvrtka nepárneho týždňa do soboty večere a každý párny týždeň od nedele rána do pondelka večere znamená, že maloleté deti budú u otca každý mesiac približne desať dní a u matky približne 20 dní. Zo strany rodičov bude nevyhnutné, aby boli ústretoví v komunikácii, vyhli sa osobným rozporom v prípade realizácie styku, vnímali len maloleté deti, ich potreby a vytvárali im pozitívne prostredie v každej jednej situácii, ktorú spoločne zažívajú. Maloleté deti majú vytvorené silné citové väzby na matku i otca a je prvoradé, aby sa obidvaja rodičia primerane podieľali na ich výchove. Rodičia zhodne konštatovali, že už plánujú trávenie letných prázdnin, úpravu styku na toto obdobie ani jeden z rodičov nežiadal. Súd prvej inštancie preto ponechal ďalšiu úpravu styku na obdobie prázdnin a sviatkov na dohodu rodičov a detí.

Súd prvej inštancie ustálil výšku výživného na maloletú Z. U. sumou 250 eur a na maloletú B. U. sumou 200 eur mesačne, čo predstavuje 30% z príjmu otca. Obaja rodičia sú zamestnaní u spoločnosti C. P. B.. So sídlom v D., otec s príjmom 497.856 Ft, v prepočte 1.508 eur a matka s príjmom 526.278 Ft, v prepočte 1.594,78 eur. Otec býva v rodinnom dome, ktorý nadobudol s matkou spoločne, jeho mesačné výdavky sa pohybujú do 200 eur. Matka zdieľa spoločnú domácnosť s druhom, kde platia náklady na nájomné 85.000 Ft, (257,58 eur), služby spojené s užívaním bytu 35.000 Ft (106 eur). Rodičia okrem maloletých detí inú vyživovaciu povinnosť nemali.

5. Súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, keďže náhradu trov konania nežiadali.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016-564 zo dňa 18.6.2020 vo výrokoch I., II., III. podal odvolanie otec z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) Civilného sporového poriadku v spojení s doplnením odvolania. K doplneniu odvolania pripojil USB kľúč s audiozáznamom, preklad audiozáznamu z maďarského jazyka do jazyka slovenského, fotografie, dokumenty od organizácie Rada pre práva dieťaťa, informáciu o Syndróme zavrnutého rodiča. V odvolaní otec uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí poukázal aj na závery znalkyne PhDr. Lindy Katona, odbor Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, ktorý posudok považuje za nesprávny a neobjektívny, pretože znalkyňa nepostupovala správne. Znalkyňa uskutočnila vyšetrenie matky spolu s maloletými deťmi a jeho už v ďalšom vôbec nepredvolala k vyšetreniu za prítomnosti maloletých detí. Znalkyňa svoje oprávnenie vykonávať znaleckú činnosť vlastní iba pre trestnoprávne konanie podľa jej odborov č. 340200 a č. 340100 a jej znalecký posudok je nutné považovať za posudok, ktorý znalkyňa nevypracovala vo svojom obore. Striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletých detí, avšak tá je jednoducho nepohodlná pre matku, pretože v rámci striedavej starostlivosti, v čase keď sa maloleté deti u nej nachádzajú, musí stávať skôr z dôvodu, že cestuje s maloletými deťmi do školy na územie SR. Názory maloletých detí sú rovnocennými názormi, avšak súd prvej inštancie neustále poukazuje na stanovisko staršej dcéry Z. U. a stanovisko mladšej dcéry B. U. pri hodnotení dôkazov do úvahy neberie. Otec je toho názoru že zadovážené dôkazy v konaní vo veci samej v ich súhrne svedčia v prospech úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvod manželstva v prospech striedavej osobnej starostlivosti. Namietá, že súd prvej inštancie rozhodol o vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom s odôvodením, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že matka má príjem 1.700 eur a otec má príjem oveľa vyšší. Otec má aj v súčasnosti príjem cca taký ako matka a vykazuje príjem cca 1.800 eur. Napokon je otec toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol o styku otca s maloletými deťmi, ktorý nie je účelný a vzhľadom na rozsah a čas určenia styku vôbec neprijateľný pre rodičov a ani pre maloleté deti. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

7. V doplnení odvolania otec uviedol, že on musel pred súdom dokazovať všetko a vysvetľovať veci, ale matka to nemusela, tej všetci uverili bez náležitého skúmania. ÚPSVR zastupoval iba záujmy matky a nie záujmy maloletých detí a nerozprávajúc o jeho záujmoch, ktoré si nevšimol a náležite sa nimi nezaoberal. On bojuje nielen za jeho otcovskú pravdu, ale vôbec za pravdu. Maloleté deti potrebujú k zdravému životu oboch, tak matku, ako aj otca. V škole sú vyznamenané obe maloleté deti, športujú, žijú čo najzdravšie, letné prázdniny, zimné lyžovačky, všetko funguje super. S matkou sa dohodnú o všetkom, len matka na súde a na ÚPSVR tvrdí, že komunikácia nefunguje a nemôžu sa na ničom dohodnúť. To jednoducho nie je pravda, ale je to lož. Rozvody boli a budú, ale to neznamená, že maloleté deti musia byť zverené matke. Rodičia nemajú naďalej spoločný život, ale deti naďalej milujú, aj oni ich potrebujú oboch. Matka chce len jedno, získať maloleté deti do osobnej starostlivosti a výživné na maloleté deti. Od organizácie Rada pre práva dieťaťa otec vždy dostal podporu, odpovede na otázky a pomoc. Táto situácia nie je stresujúca len pre maloleté deti, ale aj pre dospelých. Otec má celkom dobrú robotu, v noci sa učil, aby sa stal inžinierom dopravných prostriedkov, podarilo sa mu to, jeho partnerka má tiež dobrú prácu, je primárkou. Tieto ich skúsenosti chcú odovzdať maloletým deťom. Z výživného nebudú mať maloleté deti nič. Matka chce mať všetko pod kontrolou, aby otec nemohol o ničom rozhodovať, peniaze to je hlavná vec u nej a maloleté deti už nechce. Otec je nahneván, že matka maloleté deti psychicky ovplyvňuje a môže sa tu jednať aj o "syndróm zavrnutého rodiča", čo zákon trestá. Celý Zákon o rodine by sa mal prepracovať. Určiť zo zákona jeden domov a jedného z rodičov na výchovu pre deti nemôže byť lepším, ako mať dva domovy a dvoch rodičov. Otec žiada odvolací súd, aby preveril, vyšetril a preskúmal potrebné veci, ktoré súd prvej inštancie a ÚPSVR nevyšetrili a spravili chybu.

8. Matka a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

9. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. Vo vyjadrení kolízny opatrovník uviedol, že navrhuje rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

10. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení matka uviedla, že znalkyňa na pojednávaní dňa 10.4.2018 osobne vysvetlila svoj postup aplikovaný pri realizovaní svojho posudku. PhDr. Katona na základe svojho oprávnenia bežne podáva znalecké posudky s vedomím ministerstva spravodlivosti

aj v občianskoprávných veciach. Udržiavanie striedavej starostlivosti v ich prípade nevychádza z jej funkčnosti ale z nutnosti, ktorou je rešpektovanie existujúceho právoplatného neodkladného opatrenia o striedavej starostlivosti. Matka je názoru, že napadnuté rozhodnutie je správne a náležite odôvodnené, a preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

11. K doplneniu odvolania otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení matka uviedla, že najdôležitejším hľadiskom je vôľa maloletých detí, ich záujem. Z vyluchu maloletých detí jasne vyplýva, že maloleté deti majú radi oboch rodičov, avšak viac času chcú tráviť s matkou, pričom terajšia striedavá starostlivosť ich unavuje, psychicky a fyzicky významne vyťažuje. Maloleté deti nemajú stabilné zázemie, chýba im istota a pocit stáleho domova. Jasne sformulované názory maloletých detí sa otcovi nepáčia, nie sú pre neho akceptovateľné, ktorá skutočnosť sa odzrkadľuje v správaní sa otca jednak k maloletým deťom, jednak k matke a jednak k dotknutým orgánom. Otec stále tvrdí, že medzi rodičmi funguje normálna komunikácia, čo nie je pravda. Napätá situácia medzi rodičmi a nefunkčná a neefektívna komunikácia nemôže byť predpokladom dobre fungujúcej a zmysluplnej striedavej starostlivosti. Otec bojuje za svoje - údajne porušené - otcovské práva, pričom si neuvedomuje, že jeho práva sú plne akceptované, nikto mu nemieni maloleté deti vziať, z jeho vyjadrení vyžaruje hnev voči každému a v tomto nahnevanom stave otec nedokáže pochopiť, že práve svojim správaním strpčuje život maloletým deťom a zlomí im duševnú rovnováhu. Naďalej je toho názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je správny, a preto ho navrhuje odvolaciemu súdu potvrdiť.

12. K vyjadreniu matky k doplneniu odvolania otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že tvrdenia matky nie sú pravdivé, matka pred súdom stále uvádza skutočnosti v prospech zverenia maloletých detí do jej starostlivosti, ale pri bežnom živote trvá na tom, že nechce meniť spôsob striedavej starostlivosti. Maloleté deti majú zabezpečené výborné podmienky u otca, majú samostatné izby zariadené podľa ich želaní, a to na rozdiel od bývania u matky, kde majú 2 izby pre 6 osôb. Matka bola tá, ktorá zabezpečila krach manželstva. Striedavá starostlivosť je spravodlivá a zároveň spravodlivo rieši aj finančnú otázku starostlivosti o maloleté deti. Striedavá starostlivosť je moderná inštitúcia, ktorý sa v rozhodovaní súdov čoraz viac uplatňuje a zabezpečuje rovnaké podmienky pre oboch rodičov vo výchove spoločných detí. Maloleté deti sa učia výborne, obe budú na polročné vysvedčenie vyznamenané. Otec navrhuje, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti otca a matky, pričom je presvedčený, že o detailoch sa vedia s matkou dohodnúť.

13. K vyjadreniu otca k vyjadreniu matky k doplneniu odvolania otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že otec si neuvedomuje, že súčasná situácia nie je daná ich vzájomnou dohodou dosiahnutou tým, že by rodičia dokázali efektívne komunikovať a funkčne spolupracovať ale formou neodkladného opatrenia o striedavej osobnej starostlivosti. Postupom času sa ukázalo, že striedavá osobná starostlivosť je veľkým fyzickým a psychickým tlakom pre maloleté deti, ktorú skutočnosť potvrdzujú všetky vykonané dôkazy. Bolo by žiaduce, aby sa otec dokázal pozrieť na celú situáciu cez prizmu záujmu maloletých detí a nie výlučne z vlastného aspektu. Matka nemieni všetky nesprávne tvrdenia otca negovať, keďže odpovede sa už nachádzajú v samotnom súdnom spise. Obvinenie otca, že matka uprednostňuje prácu a peniaze pred zdravím maloletých detí je lož. Matka zotrváva na názore, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne.

14. K vyjadreniu matky k vyjadreniu otca k vyjadreniu matky k doplneniu odvolania otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že sa už ďalej nemieni vyjadrovať. Za dôležité považuje to, že sa s matkou vedia dohodnúť, od decembra 2020 sa na výchove maloletých detí striedajú v dvojtyždňových intervaloch. Striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti je plne indikovaná a funkčná.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného

mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. a v závislom výroku V. (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

16. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvode manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva na čas po rozvode. Už právoplatným výrokom I. rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016-489 zo dňa 20.8.2019 (§ 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie manželstvo rodičov rozviedol a právoplatným výrokom IV. rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016- 564 zo dňa 18.6.2020 (§ 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie konanie o návrhu matky na nahradenie súhlasu druhého manžela zastavil. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 7P/81/2016- 564 zo dňa 18.6.2020 v napadnutom výroku I. o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, v napadnutom výroku II. o úprave styku otca s maloletými deťmi, v napadnutom výroku III. o výživnom a v závislom výroku V. o náhrade trov konania. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode rodičov spôsobom určeným súdom prvej inštancie.

17. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v napadnutých výrokoch, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

18. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku napadnutého vo výrokoch o zverení maloletých detí, o určení výživného, o úprave styku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie.

19. Podľa § 24 ods. 1 Zákon o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

20. Podľa § 24 ods. 4 Zákon o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

22. Podľa Čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (ods. 1). Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi (ods. 2).

23. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá Čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. V konaniach, kde sa rozhoduje o výkone rodičovských práv a povinností, konať v záujme dieťaťa znamená brať do úvahy najmä napĺňanie jeho potrieb, istoty, spokojnosti, bezpečia, vyplývajúce z citových väzieb a vzťahu dieťaťa k obom rodičom.

24. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že pri rozhodovaní o zabezpečovaní starostlivosti maloletému dieťaťu je súd povinný rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Do práva rodiča výchovne pôsobiť na dieťa možno obmedzujúco zasiahnuť len vtedy, ak na to existujú dôvody, ktoré by mohli viesť k pozastaveniu, obmedzeniu alebo pozbaveniu výkonu rodičovských práv. Spôsobilosť rodičov dieťa vychovávať nie je daná len ich hmotnými podmienkami, ale aj ich prístupom k právam druhého rodiča a k právu dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem dieťaťa, ktorý však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia.

25. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že je v najlepšom záujme maloletých detí a súčasne najoptimálnejším riešením zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky. Otec navrhoval zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch, matka navrhovala zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloleté deti, maloleté deti a rodičia majú navzájom pozitívny vzťah. Podľa záverov znaleckého dokazovania sa javí vhodnejším riešením zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, keďže striedavá osobná starostlivosť maloleté deti frustruje, unavuje, maloleté deti nemajú pocit istoty, stability a chýba im pevný bod - domov, dokonca sa u maloletých detí objavili príznaky v zmysle zvýšenej obavnosti, úzkosti, strachu, porúch spánku, zvýšenej plačlivosti, menlivosti nálad, čo by z dlhodobého hľadiska mohlo viesť k rozvoju psychickej poruchy. V zmysle záverov psychodiagnostického vyšetrenia rodičov a maloletých detí znalkyňa dokonca nepovažuje striedavú osobnú starostlivosť za vhodné riešenie vzhľadom na zdravý fyzický, sociálny a psychický vývoj maloletých detí. Striedavá osobná starostlivosť podľa psychologického vyšetrenia neplní celkom svoj účel, pretože aktuálnu rodinnú situáciu maloleté deti vnímajú ťaživo, čo sa negatívne prejavuje aj na ich psychickom prežívaní, ktoré nie je primerané ich veku. Maloletým deťom chýba pocit stáleho domova, pričom možná prítomnosť manipulatívnych tendencií zo strany oboch rodičov negatívne vplýva na psychické prežívanie maloletých detí. Aj kolízny opatrovník navrhol zveriť maloleté deti do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Maloletá Z. U. má dvanásť rokov, maloletá B. U. má desať rokov, obe navštevujú základnú školu. Názor maloletých detí bol zisťovaný psychologickým vyšetrením v rámci znaleckého dokazovania, opakovanými rozhovormi s psychologičkou kolízneho opatrovníka, so zástupkyňou kolízneho opatrovníka i výsluchom v konaní pred súdom prvej inštancie. Obe maloleté deti sa počas ich výpovede v konaní pred súdom prvej inštancie dňa 23.4.2018 i počas rozhovoru s psychologičkou kolízneho opatrovníka dňa 23.7.2019 a so zástupkyňou kolízneho opatrovníka dňa 9.6.2020 jasne vyjadrili, že chcú žiť u matky a s otcom sa stretávať, pričom obe maloleté deti vyjadrili obavu z hnevu ich otca s ich rozhodnutím. Zachovanie striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti súd prvej inštancie správne označil za nevyhovujúce v tejto situácii. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne poukázal na neschopnosť maloletých detí vyrovnávať sa so striedavou osobnou starostlivosťou (v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia), na ich pocit destabilizácie rodinného prostredia, potrebu zmeniť existujúci model starostlivosti o maloleté deti a nevyhnutnosť nastolenia

pocitu bezpečia, pochopenia a vyrovnanosti do života maloletých detí. Odvolací súd nemá žiadne pochybnosti o vhodnosti súdom prvej inštancie zvoleného výchovného prostredia pre maloleté deti u matky, keď súd pri svojich úvahách sledoval najmä záujem maloletých detí a predovšetkým stálosť výchovného prostredia. Zverením maloletých detí osobnej starostlivosti matky súd prvej inštancie nepochybil a odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie preskúmaného rozsudku o tejto otázke.

26. Pokiaľ ide o odvolacie námietky otca vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, tieto považoval odvolací súd za neopodstatnené. Otec namietal, že znalkyňa nepostupovala správne, ani odborne pri podaní znaleckého posudku a pristúpila k jeho vyšetreniu bez prítomnosti maloletých detí. V súvislosti s uvedenou námietkou otca o nesprávnosti záverov znaleckého dokazovania odvolací súd v rovine vyhodnotenia znaleckého dokazovania poukazuje primerane a podporne na to, že podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 191 Civilného sporového poriadku) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré účastníci vnímajú svojimi zmyslami. Znalkyňa v prejednávanej veci tak vychádzala z vyhodnotenia psychologického vyšetrenia účastníkov konania prostredníctvom psychodiagnostických metód, lebo v danom prípade bolo potrebné zistiť, ktoré výchovné prostredie je najvhodnejšie na zabezpečenie zdravého fyzického, sociálneho a psychického vývoja maloletých detí. Po oboznámení sa so Znaleckým posudkom č. 5/2017 znalkyne PhDr. Linda Katona, PhD., odvolací súd konštatuje, že znalkyňa ustanovená vo veci so zreteľom na svoje odborné znalosti a skúsenosti a vykonané psychologické vyšetrenie, prehľadným a logickým zdôvodnením vyložila svoje odborné závery a podklady, z ktorých pri zodpovedaní jej zadaných odborných otázok postupovala. Odvolací súd zdôrazňuje, že závery znaleckého posudku sú presvedčivé v častiach týkajúcich sa odbornej analýzy vzájomných vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi, skúmania osobnostných predpokladov rodičov pre zabezpečenie ďalšej starostlivosti o maloleté deti, dopadu konfliktov medzi rodičmi na maloleté deti a aj pokiaľ ide o skúmanie prípadného ovplyvňovania maloletých detí rodičmi a v nadväznosti na to i vhodnosti výchovného prostredia pre maloleté deti. Pokiaľ otec namietal, že jeho vyšetrenie nebolo vykonané za prítomnosti maloletých detí, znalkyňa v rámci jej výsluchu zrozumiteľne vysvetlila, že pri vyšetrení subjektov postupuje každý znalec individuálne (neexistuje žiaden predpis o jednotnom postupe) a keďže vo výpovediach maloletých detí a otca neboli rozpory, nebolo ani potrebné doplniť vyšetrenie otca a maloletých detí spoločne. Napokon zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo kladné zistenie, že vzťah otca a maloletých detí je obojstranne pozitívny, i keď otcom navrhovaná striedavá osobná starostlivosť nie je vhodným modelom riešenia situácie v rodine s akcentom na potrebu stálosti výchovného prostredia maloletých detí pre zabezpečenie ich zdravého emocionálneho vývoja. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nemal pochybnosti o správnosti záverov znaleckého dokazovania. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak v súdenom spore považoval za jeden z ťažiskových dôkazných prostriedkov práve Znalecký posudok č. 5/2017 znalkyne PhDr. Linda Katona, PhD., ktorý nasvedčoval požiadavke matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti so širšou úpravou styku pre otca.

27. Žiada sa zdôrazniť, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky nezaložil iba a len na záveroch znaleckého dokazovania, keď závery znaleckého dokazovania sú akceptovateľné aj v kontexte ďalších vykonaných dôkazov, najmä výsluchov účastníkov a znalkyne v konaní pred súdom prvej inštancie. Súdom prvej inštancie náležite zohľadnil aj pranie samotných maloletých detí žiť nastálo u svojej matky. Maloleté deti jasne sformulovali svoj názor pred súdom prvej inštancie o tom, že chcú bývať u matky s možnosťou tráviť čas s otcom a aktuálne striedanie bývania raz u matky, raz u otca, im nevyhovuje. Nemožno totiž opomenúť fakt, že maloleté deti v ich veku (ku dňu ich výsluchu pred súdom prvej inštancie mali maloletá Z. U. L. 12 rokov a maloletá B. U. L. 10 rokov) sú už schopné podať autonómne, samostatné rozhodnutie s ohľadom na dlhotrvajúcu vzťahovú situáciu v rodinnom prostredí, dokážu samé vypovedať o skutočnostiach, ktoré prežívajú a vyjadriť svoj názor. Za danej situácie bolo preto práve potrebné mimo iného akceptovať aj názor maloletých detí.

28. Ani ďalšia odvolacia námietka otca vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, že znalkyňa svoje oprávnenie vykonávať znaleckú činnosť vlastní iba pre trestnoprávne konania podľa jej odborov č.

340200 a 340100, a preto znalecký posudok má nulitnú hodnotu, nie je opodstatnená. Znalecký posudok č. 5/2017 zo dňa 24.11.2017 podala v prejednávanom prípade znalkyňa PhDr. Linda Katona, znalkyňa pre odbor Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých. V zmysle Inštrukcie č. 7/2009 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 25. marca 2009 č. 23635/2009-51 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti účinnej ku dňu vypracovania znaleckého posudku, konkrétne podľa Prílohy č. 6 k Inštrukcii 7/2009 - Obsahové vymedzenie znaleckých odborov a odvetví, platí že znalci z odboru Psychológia (34 00 00) sú prizývaní k riešeniu sporných otázok v trestnoprávnom, pracovnoprávnom, rodinnoprávnom, prípadne i vo vojenskoprávnom konaní, pričom v občianskoprávnom konaní sa znalec uplatňuje pri riešení psychologických otázok v rámci rozvodových konaní, najmä vo vzťahu k nespôsobilosti jedného z rodičov vykonávať svoje práva, resp. stýkať sa s dieťaťom, odvetvie Klinická psychológia detí (34 01 00) sa v trestnoprávnom konaní zaoberá posudzovaním faktorov psychického vývinu, porúch psychického vývinu, porúch správania a vplyvmi výchovného prostredia na vyvíjajúcu sa osobnosť dieťaťa, skúma motiváciu dieťaťa, vierohodnosť jeho výpovedí ako svedka alebo poškodeného, ako aj rozsah psychickej ujmy, ak je obeťou trestnej činnosti, k uvedeným aspektom psychického vývinu dieťaťa sa vyjadruje aj v občianskoprávných veciach. Z citovaného obsahového vymedzenia znaleckých odborov a odvetví tak jednoznačne vyplýva, že znalkyňa ustanovená v prejednáwanej veci bola oprávnená vypracovať znalecký posudok a posúdiť pri vykonávaní znaleckej činnosti otázky zadané súdom prvej inštancie týkajúce sa riešenia psychologických otázok v rámci rozvodu rodičov a posudzovania vplyvu výchovného prostredia na osobnostný vývin maloletých detí.

29. Odvolací súd sa priklonil k rešpektovaniu prvoradého záujmu maloletých detí a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednáwanej veci považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky za správne. Naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody v otázke osobnej starostlivosti o maloleté deti.

30. Podľa § 25 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode (odsek 1). Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť (odsek 2).

31. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj a nie na subjektívne predstavy rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku zhodne so závermi svojej skoršej rozhodovacej praxe v obdobných veciach považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na dieťa a tiež na čo najširšie rozhodovanie o otázkach z tohto pohľadu významných. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva (práve o prípad rodičov, ktorí manželmi sú a rozvádzajú sa ide v prejednáwanej veci), alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo boli či ešte sú, ale spolu nežijú. Vo všetkých vyššie zmienených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa (bez ohľadu na to, či tento bol vždy existujúcim stavom, alebo naopak nastal až ako dôsledok krízy v partnerskom vzťahu), ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť a teda i spoločný výkon tohto konkrétneho rodičovského práva a súčasne i povinnosti. V prípade trvania stavu zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiadúce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť jeho vývin. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Takto to potom musí / má byť bez zreteľa na kvalitu vzájomného vzťahu oboch rodičov dieťaťa, či prípadné nadviazanie nimi nových partnerských vzťahov, alebo dokonca i formalizovanie takýchto nových vzťahov, či niektorého z nich - uzavretím manželstva, či ďalšieho manželstva a tiež bez zreteľa na prípadné osobné antipatie medzi rodičmi a ich inými príbuznými. Prvoradým je tu totiž záujem dieťaťa a tomu musia ustúpiť i všetky prípadné

animozity, a to i v podobe schopnosti rodičov i ďalších osôb na veci prípadne zainteresovaných sa nad svoje spory, či nimi subjektívne vnímané utrpené krivdy povzniesť. Ak potom možnosti rodiča dieťaťa nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, žiaducou je taká úprava, ktorá na jednej strane bude rešpektovať i konkrétne okolnosti prípadu a potreby dieťaťa, na druhej strane však bude schopná eliminovať, či aspoň minimalizovať všetky potenciálne rušivé vplyvy.

32. Pri riadení sa úvahami podanými vyššie potom odvolací súd má za to, že je potrebné potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním otca aj vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v preskúvanom rozsudku, že v konaní boli preukázané dôvody pre úpravu styku práve v rozsahu určenom súdom prvej inštancie v preskúvanom rozsudku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rodičia majú diametrálne odlišné predstavy o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a diametrálne odlišne popisujú vzťahy v rodine a ich vzájomnú komunikáciu a akákoľvek dohoda o úprave styku medzi nimi nie je možná, keďže otec zotráva na požiadavke zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Preto správne súd prvej inštancie prihliadol na závery znaleckého dokazovania, výsluch znalkyne ustanovenej vo veci a výsluch účastníkov konania. Maloleté deti majú vytvorený vzťah k obojmu rodičom, obe si prajú do budúcnosti byť v úzkom kontakte s oboma rodičmi. Konflikt medzi rodičmi prežívajú maloleté deti veľmi ťažko s negatívnymi prejavmi na ich psychickom prežívaní. Súdom prvej inštancie upravený rozsah styku umožní otcovi utužovať vzťah s maloletými deťmi, korigovať vnímanie a prežívanie maloletých detí vo vzťahu k nemu a prehĺbovať silné citové väzby medzi nimi. Bez pochybností aj otec má právo plnohodnotne tráviť s maloletými deťmi čas počas pracovného týždňa, aj počas víkendov. Odvolací súd sa s totožňuje s úpravou styku upravenou preskúvaným rozsudkom súdom prvej inštancie, ktorá úprava styku vychádza z doterajších pomerov na strane účastníkov konania, plne rešpektuje režim maloletých detí, ich vek a návyky a je z hľadiska záujmov maloletých detí a úspešnej realizácie styku s maloletými deťmi vyhovujúca.

33. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súdom prvej inštancie upravený styk s maloletými deťmi sleduje legitímny cieľ, ktorým je udržiavanie vzťahov maloletých detí s otcom, keďže sa jedná o pomerne rozsiahlu úpravu styku umožňujúcu otcovi tráviť čas s maloletými deťmi nepárny týždeň od štvrtka do soboty a párny týždeň od nedele do pondelka i s prespaním. Súdom prvej inštancie ním určeným rozsahom úpravy styku s maloletými deťmi dosiahol čo najoptimálnejšie a najzmiernivejšie usporiadanie výkonu rodičovských práv vymedzením rozsahu, intenzity stretnutí otca s maloletými deťmi a zvolený model stretávania sa otca s maloletými deťmi mu nepochybne umožňuje naďalej prehĺbovať vzájomný vzťah otca a dieťaťa.

34. Takto upravený styk je potrebné považovať za dočasný a je možné ho zmeniť, ak sa zmenia pomery, či už dohodou rodičov, ktorá má prednosť pred rozhodnutím súdu alebo ktorýkoľvek z rodičov môže požiadať o zmenu úpravy styku príslušný súd. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičia by mali pri výchove maloletých detí kooperovať, v záujme maloletých detí zlepšiť komunikáciu a vzájomné vzťahy. Preto je potom dôležité, aby rodičia eliminovali napätie a konflikty pri vzájomných stretnutiach a docielili uskutočnenie styku v pokojnej atmosfére. Podľa názoru odvolacieho súdu je nepochybne v záujme maloletých detí, aby sa otec tiež podieľal na ich výchove a na starostlivosti o ne, keďže maloleté dieťa potrebuje k zdravému a harmonickému vývoju starostlivosť a lásku oboch rodičov.

35. I keď je možné akokoľvek chápať postoj rodiča, ktorý nebol v konaní úspešný, nezostáva než konštatovať, že v týchto prípadoch je predovšetkým vecou rodičov, aby po vzájomnej dohode umožnili maloletým deťom čo najširší kontakt s oboma rodičmi, pretože žiadny súd nemôže svojím všeobecným výkonom zabezpečiť bezproblémové fungovanie vzájomných rodinných vzťahov. Vývoju maloletých detí predovšetkým nijako neprosiepa dlhý spor rodičov, navyše sprevádzaný nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania a opakovaných pohovorov maloletých detí s psychológom, do ktorého sú maloleté deti nesporne zatiahnutí a ktorý fakticky ani nemôže byť uspokojivo vyriešený orgánmi štátu.

36. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý

z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov matky a otca s prihladnutím na odôvodnené potreby maloletých detí, odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené otcovi súdom prvej inštancie zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca, ako i odôvodneným potrebám maloletých detí. Pri rozhodovaní o výške výživného pre maloleté deti súd prvej inštancie vychádzal z dokladov predložených rodičmi o výške ich priemerného čistého mesačného príjmu, pričom priemerný čistý mesačný príjem predstavoval u otca sumu 1.594,78 eur a u matky predstavoval sumu 1.508 eur. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mala maloletá Z. U. 12 rokov a maloletá B. U. 10 rokov, obe navštevovali základnú školu. Rodičia iné vyživovacie okrem maloletých detí nemajú. Čo sa týka primeranosti výšky výživného odvolací súd sa zhodol so závermi súdu prvej inštancie, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletých detí ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom druhého manžela zodpovedá určenie výživného pre maloletú Z. U. v sume 250 eur mesačne a pre maloletú B. U. v sume 200 eur mesačne. Odôvodnenosť tejto výšky výživného súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v odsekoch 41., 42. preskúmaného rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje bez potreby ich opakovať. Rovnako náležitým bolo i zistenie pravidelných mesačných výdavkov maloletých detí, ktoré správne ustálil súd prvej inštancie vychádzajúc najmä z výpovede rodičov a z predložených listinných dôkazov, pričom i odvolací súd považuje (súdom prvej inštancie zistené a podrobne v preskúmanom rozsudku rozpísané) výdavky maloletých detí za primerané ich veku a potrebám a v tomto smere opäť odkazuje na odsek 41. preskúmaného rozsudku.

39. Podľa zaužívanej súdnej praxe totiž platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič, by malo predstavovať 20 - 30 % jeho čistého príjmu, a preto je odvolacia námietka otca vo vzťahu k výške jeho vyživovacej povinnosti nenáležitá. Rozhodovanie v súlade s ustálenou judikatúrou je naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v Čl. 2 ods. 2 Základných princíпов Civilného sporového poriadku. Účastníci konania legitímne očakávajú, že ich vec bude rozhodnutá za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom. Dôkazom o ustálenej rozhodovacej praxi o tejto otázke je množstvo rozhodnutí tunajšieho súdu s vyslovením rovnakého právneho názoru o určení výšky výživného v rozsahu 20% - 30% z netto príjmu výživou povinného rodiča (samozrejme v závislosti od individuálnych okolností konkrétneho prípadu), napr. rozhodnutia č. k. 24CoP/104/2017-356 zo dňa 6.9.2017, č. k. 24Co/385/2016-167 zo dňa 15.2.2017, č. k. 25CoP/54/2016-241 zo dňa 8.2.2017, č. k. 25CoP/17/2016-52 z 28.9.2016, č. k. 24CoP/30/2017-361 zo dňa 5.4.2017, č. k. 26CoP/17/2016-98 zo dňa 27.9.2016, č. k. 26CoP/32/2015-143 zo dňa 22.12.2015, č. k. 26CoP/12/2013-80 zo dňa 20.5.2014, č. k. 11CoP/10/2016-101 zo dňa 16.3.2016, č. k. 10CoP/33/2015-209 zo dňa 27.1.2016, sp. zn. 24CoP/200/2017 zo dňa 28.2.2018.

40. Odvolací súd na základe preskúmania rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného nezistil okolnosti, ktoré by viedli k záveru o nesprávnosti rozhodnutia o určení sumy výživného vo výške 250 eur mesačne pre maloletú Z. U. a vo výške 200 eur mesačne pre maloletú B. U.. Vykonaným dokazovaním, ako vyplýva z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia, bolo rozhodne preukázané, že na strane druhého otca ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletým deťom, sú dané dostatočné majetkové pomery pre to, aby boli potreby maloletých detí pokryté výživným z jeho strany i zo strany matky, berúc do úvahy i vyššiu mieru osobnej starostlivosti navrhovateľky v budúcnosti o maloleté deti.

41. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihladol na okolnosť, že životná úroveň detí je

odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvej inštancie rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti, určil vyživovaciú povinnosť otca na maloleté deti správne. Súdom prvej inštancie určené výživné na maloleté deti je vzhľadom na ich vek, zdravotný stav, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania ich životných nákladov v budúcnosti primerané.

42. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť zmenu preskúmaného rozsudku, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

43. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o osobnej starostlivosti, o styku a o výživnom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu ich vecnej správnosti potvrdil (vrátane rovnako správneho závislého výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania účastníkov, ktorý inak odvolaním ani spochybnený nebol a v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody ich nesprávnosti).

44. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

45. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).